

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, IL-LUSTREAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya.
Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

E. COLL Y MASADAS

Va ser un catedràtich
actiu é inteligent
y un dels que més lluhiren
en lo món de las lleys,
conquistá molts triunfos
com á doctor en dret
y dirigí ab gran tino
la Escola de comers.

CROQUIS BARCELONI.

En Borrall y en Borrull eran dos amichs, dos bons camaradas, que s' estimavan com germans.

Tots dos comensavan a entrar en la tardor de la vida. Tant l' un com l' altre, si durant la primavera s' havian divertit molt, durant l' istiu havian sabut afanyarse y podian gaudirse de haver reunit una fortuna.

—¿Pero que 'n farém de las riquezas?—se preguntavan més de quatre vegadas, en sos col·loquis íntims, ja al pendre café junts, ja al sortir a donar lo vol una estoneta, en amigable companyia.

Y l' idea de que sos respectius nebots, al morir ells havian de gaudirse'n, los posava de mal humor.

Gran cosa es possehir diners, quan hi ha fills que poden heretarlos; pero ni en Borrall, ni en Borrull tenian successió; en Borrall per haver enviudat sense descendencia; en quant a n' en Borrull perque encare estava per mereixer.

La tardor de la vida es trista segons per qui.

Pero pels dos amigatxos no. Guapos, frescos, ben conservats, satisfets de si mateixos, capassos l' un y l' altre d' entusiasmar-se encare davant de una dona guapa, cosa que podian acreditar molt bé las criadas que s' esmeravan en servirlos, ells podian preveure y casi assegurar que aquella temuda tardor, per molts tant plena de boyras grises y de alenadas glacials, fácilmente podria convertirse per ells, si no tenian cap desgracia, en un regalat estiuhet de Sant Martí.

* *

Corria y estava ja molt adelantat lo mes de desembre. Barcelona 's disposava a celebrar com tots los anys las clásicas firas de Sant Tomás. Los amos de botiga feyan limpieza y anavan preparant los artículos més vistosos, més nous y que millor poguessen servir pera enjoyar los seus aparadors. En las litografias s' estaban fent grans tiradas de décimas de totas menas, per tots los gustos y també per tots los disgustos. Ja feya días que s' havian agotat los bitllets en las administracions de loterías, y s'ols algún que altre revenedor, mitj d' esquitllentas y mediant quantiosas primas, endosava décims als afamats de tentar la sort, que havian quedat endarrerits.

En aquells días en que Barcelona se vesteix de festa, en que tothom més ó menos graneja, qui per haver reunit algunas propinas, qui per haver lograt que li adelantin la mesada; en aquells días de grans preparatius pera celebrar dignament la festa de Nadal, menjant turróns y gall, la festa més simpática de totas, en rahó de qu' en ella sembla reconcentrarse en cada casa lo sant esperit familiar, en Borrall sentia una extranya frisansa barrejada ab un desitj irresistible de tenir dona, de casarse, de constituir familia.

Una dificultat se presentava: ¿qui havia de ser l' elegida del seu cor?

Aixó es lo que 'l tenia més preocupat, no sabent per quin cantó enfilellarlas.

Volia demanar parer al seu amich Borrull; pero tement que aquest, que com hem dit era un solter impenitent, tirés la cosa a broma, preferí tancar herméticamente dintre de la seva ánima, aquells projectes que tan agitaban lo tenian.

—No, no—'s deya: si has de fer un cop de cap,

feslo tú sol y sense que ningú haja de donarte quart y ajuda... ¡Donas ray!.. Bé 'n trobarás una ó altra que 't cayga a l' ull... Lo diner tot ho pot.

* *

Y ab aquest pensament al magí, aixis com en semblants días son tants y tants los que van a la fira a comprar gall ó un cap de virám qualsevol ab que passar la festa, ell se n' hi aná decidit a adquirir dona.

Pels caminals del Parch, a l' hora en que 'ls jardins solen estar més concorreguts, haurian vist al Sr. Borrall, mirant ab avidés de golafre a dreta y esquerra, com un xitxaretlo de disset anys que 's recrea contemplant las gracias seductoras de aquella part del género humà que dú faldillas. ¡Quin bé de Déu de femellas s' havia reunit allí!... ¿Quina seria la predilecta del acaudalat senyor? ¿Seria baixa? ¿Seria alta? ¿Seria morena? ¿Seria rossa?... Ni ell mateix s' ho sabia. Havia fugit de formarse un tipo ideal, per pòr de no trobarlo; preferia obrar de cop y volta.

Després de divagar llarga estona, cregué descubrir lo que buscava. Una noya ab ayres de menestrala, lo mocadoret de seda lligat al cap, estava seguda en un banch al costat de la seva mare.

Lo Sr. Borrall la vejà, y véurela y dirse:—Ha de ser ella ó cap més, sigué tot hù

Si a la minyona li haguessen dit:—Ans de quinze días estarás casada ab un ricatxo; ans de quinze días, si vols, podrás anar en cotxe, viurás en un suntuós pis de la Rambla, tindrás joyas a desdir, vestits en gran, totas las comoditats, tots los esplendors que proporciona la riqueza, sens dupte que hauria cregut que se 'n burlavan. ¿Cóm dimontri havia de treure la grossa de Madrit, si ni tant siquiera tenia en cap bitllet una trista participació de duro?

* *

Y no obstant, avants de transcorre la quinzena quedava plenament cumplert lo vaticini.

Ben clar ho diu lo refrán:—Una noya es per un rey.

La boda sigué joch de pocas taulas. Quatre paraulas insignificants, una demanda formal a la mare de la nena, l' entrega de una targeta perque prenguessen informes d' ell, dos días de plasso pera tornarli una resposta definitiva.

Aixis, aixis, tot a cop calent.

—Vosté m' agrada, jo tinch una fortuna. ¿Vol ser la mèva dona? ¿Sí? Donchs ansia, a despatxar los papers y a la Mercé. Y per comensar dignis aceptar aquest petit obsequi. (Lo petit obsequi eran unas joyas espléndidas tassadas en alguns milers de duros.)

Tot Barcelona va parlar de aquell succés extraordinari.)

Los que coneixian al nuvi, deyan:

—Aquest Borrall sempre ha sigut decidit en totas las sevas cosas.

Los nebots exclamavan:

—Nos ha ben xafat la guitarra.

Lo seu camarada Borrull, no sabia lo que li passava.—Haver donat aquell pas, ell, l' únich amich que tenia, sense ferli avinent, sense dirni ni mitja paraula... ¡Oh! Aixó, ben mirat, era un despreci... Afortunadament en lo pecat portaria la penitencia, perque sent ell vell y ella jovent... ¿m' entenen? (Y al dir m' entenen, feya l' ullet ab expressió marcadament maliciosa.)

Una de las criadas del nuvi, que creya tenir certs drets adquirits, mogué grans escàndols. Fou llansada al carrer y desde 'l carrer seguí alborotant com si un bastó invisible li estés capolant las costellas. Se formaren grupos; intervingueren en l' alborot los agents de l' autoritat; fins alguns diaris publicaren sobre 'l fet sabrosas gacetillas... Tot s' acabá al fi, sense que s' obscurís per tan poca cosa la lluna de mel del enamorat capitalista.

Tan enamorat y sobre tot tan agrahit al gran servey que li havia prestat lo banch del Parch, ahont conegué seguda á la sèva senyora, que féu lo propòsit de adquirirlo, costés lo que costés, conservanilo com una santa reliquia de aquell hermós idili.

Al efecte entaulá negociacions ab l' Ajuntament, valentse de un regidor conegut sèu. No pocas dificultats se presentavan al principi, pera lograr que se li adjudiqués aquell moble públich. Pero al últim tant fou lo que perfidiá que se sortí ab la sèva, compromentse á regalar á la ciutat tres banchs enterament iguals á aquell que se 'n emportava.

De aquesta feta 'l Parch de Barcelona s' ha enriquit ab dos nous banchs, que venen á augmentar las comoditats de aquell siti de recreo.

Passats ja alguns dias ^{* *} de la boda de 'n Borrall, aquest trobá á n'en Borrull, qui, com á bon amich qu' era d' ell, no li guardava 'l més minim rencor, per la treta que li havia jugat casantse, sense dirn'hi una paraula.

Y després, ell ja s' havia revenjat.

Bèn clar li digué, desde 'l moment en que 's tornaren á veure.

—Amich Borrull: tú t' has casat y me 'n has fet venir ganas.

—¡Hola! ¿Tambè vols casarte?

—¿Cóm s' enten? No puch volerho perque ja ho soch.

—¿Y ets felis?

—Més que tú.

—¿Més que jo? ¡Impossible!

—Més que tú, repeteixo: á mí al menos no hi haurá cap criada que m' escandalisi.

—¡Quina fortuna!... Ja ho deya jo que la tèva raspa era més amable, més condescendent, menos del morro fort que la mèva... ¿Y digas, digas, quant t' ha costat? Li haurás hagut de donar un bon pico, suposo.

—Suposas mal: no li he hagut de donar un céntim. ¿Sabs que hi fet? M' hi casat ab ella.

P. DEL O.

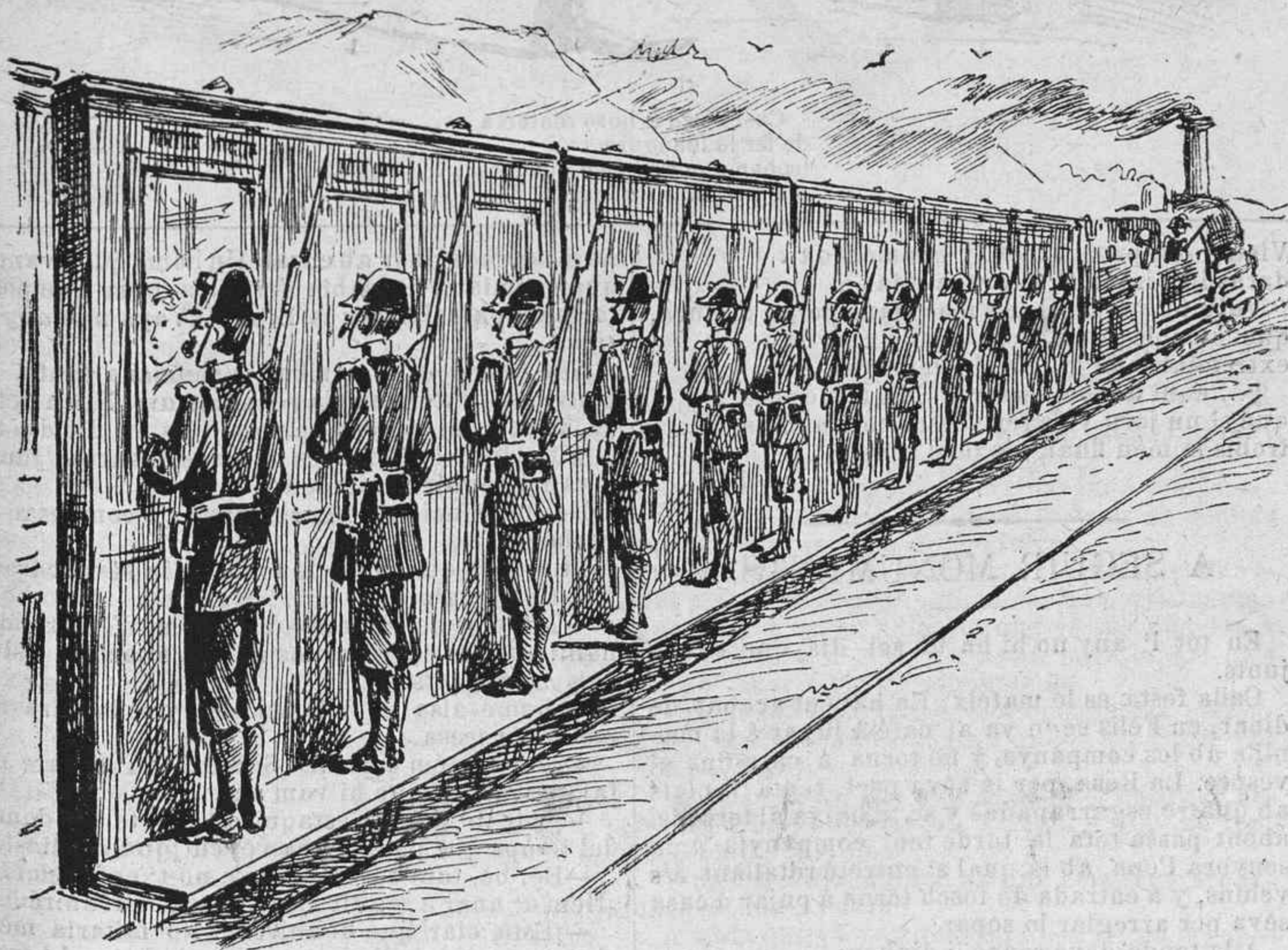
UN BON FINAL.

SONET.

Lo final d' un sonet buscava un dia,
inútilment, ma pensa acalorada,
quan de cop vegí entrar á m' estimada
qu' ansiosa de plaher, á mi venia.

—¡Oh tú, que de l' hermosa poesia
ets l' imatge més pura y acabada!

LOS CARRILS D' ESPANYA.

En vista dels crims y robos
que en los trens s' han realisat,
¿no fóra aquest un bon medi
per lograr següretat?

Casi bé en l' hora mateixa
de fer la inauguració,
troban que no tenen quadros
per posar a l' Exposició.

Vina aquí, propet mèu, y enamorada
darás inspiració a la pensa mia. —

Vaig fé' un cercle ab mas mans per sa cintura,
que 's doblégá amorosa a món capritxo
extremintse de goig y de ventura,

y... aquí acabo, lector... Sols te desitxo
que si un jorn vols fer versos com aquets,
trobis lo mèu final, als teus sonets.

BEN.

A SEGUIR MONUMENTS.

En tot l' any no hi ha un sol dia que surtin
junts.

Cada festa es lo mateix. En havent acabat de
dinar, en Félis se 'n va al café a jugar a la ma-
nilla ab los companys, y no torna a casa fins al
vespre. La Rosa, per la seva part, renta 'ls plats
ab quatre esgarrapadas y se 'n baixa al ters pis,
ahont passa tota la tarde fent companyia a la
senyora Pepa, ab la qual s' entreté retallant a's
vehins, y a entrada de fosch torna a pujar a casa
seva per arreglar lo sopar.

A la tenda devegadas li diuen:

—¿Cóm es que no surt may ab lo seu marit?

—Perque jo no ho vull—fa ella tota decidida:—

no m'agrada anar ab enzas. Un home que avants,
quan sortiam, no sabia fer altra cosa que por-
tarme a passejar per la Riba... ¡Vaya una *diver-*
tició!

Sin embargo, al arribar la senmana santa, lo
matrimoni interromp la seva costum. Ni en Félis
va al café, ni la Rosa baixa al ters pis. Lo dijous
a la tarde y 'l divendres al demati, surten junts
y van a seguir monuments.

Desde principis de la senmana ja comensan a
parlarne.

Ella es la que romp lo foch, ab la seva carac-
teristica amabilitat.

—Tú, tros de cóniam—diu a n' en Félis tot di-
nant:—¿ja te 'n recordas de que s' acosta 'l dia
dels *muniments?*—

L' home alsa 'ls ulls del plat y se la mira ab
molta sorpresa.

—¿Ja torném a serhi? ¡Si crech qu' encare no
fa quatre dias que hi vam anar!...

—¿Qué n' ets d' estaquirot! ¡Ni te 'n adonas
del temps que passa! Ara veyéu ¡quatre dias!...

—Bé, bé, tant se val; per xo no t' enfutismis...
¿Hem d' anar a seguir *muniments?*... Hi anirém...

—¡Está clar que hi anirém! No faltaria més,
sinó qu' en una diada tan senyalada també te 'n
anessis per las tèvas...

—¡Ey! Qualsevol se pensaria qui sab ahont

HORA!!!

Y mentres l' un va á buscarne
á Madrit ab tota urgencia,
l' altre corre cap á Fransa,
crident:—¡Auxili!... ¡assistencia!

vaig las altras festas... No vaig en cap puesto dolent... ¿ho tens entés?

—Bueno, bueno, no estich per tantas *retólicas*, Jo t' ho aviso perque després no 't vinga de nou. Vés de ferte afeytar aquesta senmana... Ja que vens ab mí, no vull que semblis un erissó...—

A las dotze en punt del dijous sant, l' escudella ja es á taula. En Félis y la Rosa 's posan á dinar sense dir res y en poch rato están llestos. Convé no entretenirse, perque per anar á seguir monuments es necessari vestirse com cal, y aixó requereix una llarga estona.

—Apa—diu ella tot empassantse la darrera caixalada—comensa á limpiarte las botinas, que jo dels plats en un no res enllesteixo.—

En Félis s' aixeca ab lo mateix mal humor que si 's preparés per entrar en capella y se 'n va á la sala, ahont troba ja las botinas sota una cadira

—Ara potser no tindrè llustre—diu després d' havérselas miradas un bon rato.

Si que 'n tèn: encare al fons de la capseta n' hi queda una mica. Agafa un respall, y ab tanta poca trassa com voluntat, se posa á fregar las sabatas, tirantli l' alé de tant en tant perque surti 'l brillo.

—¿Encare estás aixís?—fa de repent una veu aspre.

Es la Rosa que ja ha rentat los plats.

—¡Ja acabo, dona, ja acabo! Semblas un argent viu...—respón en Félis donant l' últim cop de respall.

—Té, aquí tens la camisa planxada. Cuyta y no cansonejis, que ja es altr' hora.

—No tinguis pòr, ja hi arribarém á temps.—

La Rosa obra la calaixera, y treu ab moltes precaucions la roba de pontifical.

Unas faldillas de seda ab guarniments de vellut y vidrets negres, que no las ha portadas sino quan se va casar y un dia que va ser padrina á una criatura d' una germana sèva, apart dels dias d' anar á seguir monuments.

Una mantellina carregada de blondas y arrugas, regalo d' una tia sèva que 's va morir pèl cólera del 54.

Un cos ó sach, ó lo que sigui—qu' es difícil determinarho—adornat ab vidrets y velluts, fent joch ab las faldillas.

Y un mocador blanch ab una cenefeta brodada, per dur á la mà.

A mida que va vestintse, la Rosa vigila las operaciones del seu marit.

—¿Que no ho veus, cap de pá?—li diu:—mira cóm t' has cordat l' hermilla. A dalt te sobra un trau, y á baix, un botó.

—Ara ho reparava... no sé com pot ser...

—¿No? ¡Veyéu si no n' hi ha per trinxarlo...! Descórdatela tota, y comensa pèl primer trau: ja veurás com te vindrán justos los botóns.—

Al cap d' un moment hi tornan á ser.

—¿Es á dir que ni sabs vestirte?— crida la Rosa, mirant com ell se posa 'l jech:—¿no sabs agafarte 'ls punys de la camisa al ficarte las mángas? Vina, vina aquí... ¡tè 'n haurias de donar vergonya de no sapiguerte posar una camisa planxada!...

—¡Oh! La camisa ja me l' he posada bè... 'L jech es lo que no dallonsas...—

Mossegantse 'ls llabis per no dir una mala paraula, la Rosa li estira 'ls punys de la camisa, que quedan tots enmatxucats y en un estat que fan llástima.

—¡Sort que no se 't veuhen gayre!—murmura ella fent un gesto d' impaciencia:—que ó sinó... Veyám, pósatlo barret y acabém d' una vegada.—

En Félis treu lo sombrero del armari, li dona una respallada, y al posarse'l, se 'l sent fins als ulls.

—¡Anda!—diu fent una rialla:—¿no véus cóm me cau aquest barret?

—Pero ¿que no 't recordas cóm ho fas los altres anys? Ficat'hi dos ó tres fulls de diari. Y sobre tot corra, créume; corra y no badis, que 'm sembla que arribarém al carrer quan toquin á aleluya.—

Per fi, després de mil incidents y altrás tantas disputas, la parella logra posarse en marxa, á las tres bèn tocadas.

—Ves, donam una mirada—diu ella avants de sortir del pis:—¿te sembla si vaig bè?

—¡Y tal, dona, y tal! Si semblas una senyora d' alta cotodoria... Y jo ¿qué me 'n dius? ¿faig patxoca?

—¡Psè! Pots bèn donarme las gracias á mi.—

Y surten al carrer, sense dirigir-se cap més paraula.

Qualsevol que 'ls veji vestits d' aquella manera y ab lo seu ayre de mal humor, se pensarà... Es dir: potser no 's pensarà res.

Pero si aixís com som á la senmana santa fós-sim en dias de Carnaval, 'ls pendrian per dos mascaróns sense careta.

Talment sembla que vajin disfressats d' alguna cosa.

A. MARCH.

FABULETA.

Un pobre un duro trobá y en bitllets tot se 'l gastá, trayent tres sorts per fortuna de trenta duros cad' una, que, si bè no es gran riqueza, tampoch es una pobresa; donchs podent surtir d' apuros ab aquell grapat de duros, ell que sí, ¡quina te 'n fá! bitllets se 'n torna á comprá gastant lo ruch tants diners per l' afany de guanyar més, y aquest cop tant ho encertá que ni un céntim va pescá'. Aixó proba, y es bèn cert. que qui ho vol tot, tot ho pert.

FRARE LLESCAS.

POT-POURRI.

Las massas ja han fet de las sévas.

No s' alarmin: no parlo de las honradas massas de 'n Pidal. Me refereixo á las massas de fusta de la quitxalla.

Durant dos ó tres dias, la *culta y morigerada* Barcelona—com diuhen los bandos dels arcaldes—s' ha vist convertida en un centro de soroll y escándol.

Portas, aparadors, grahóns de las entradas, tot ha patit baix lo poder de las massas dels baylets barcelonins. Cop per aquí, trompada per allá, una porta senyalada, una fusta que s' esquerda, un vidre que 's trenca...

Pero tant se val. Hi ha que conservar las santas costums tradicionals del nostre poble... fins que vingui un arcalde que trobi que ja han durat prou.

Perque aixó de perseguir y matar *juhéus* á cops de massa, será tan consolador y piadós com vulguin, pero dista molt de produhir resultats práctichs.

Si aquests Eduarts Drumonts en miniatura no 's resolen á acudir á altres medis, los *juhéus* de Barcelona durarán hasta al fi dels sigles.

A pesar de totas las sévas massas.

* *

Mientras las massas ressonavan, de tant en tant crusavan lo carrer donas apressuradas, ab una candela á la má.

No eran candelas ordinarias, verges y nias, tal com surten de las mans del cerer. L' art las havia vestit ab las sévas galas millors.

Papers retalladets ab lo cuydado d' un benedicti; fullas dauradas, platejadas y de vistosos colors; flors més ó menos parescudas á las naturals; arometas, guirlandas... tots los elements y recursos del *atrezzo* doméstich y de la ornamentació casulana...

Hi havia candela, que desapareixia baix la capa de adornos y galas que la tapava. Era qüestió de preguntar:

—¿Per ahónt s' encén ara aixó?—

Un extranjer que per primera vegada visitava Barcelona va créures que s' estava celebrant un concurs ó exposició de candelas guarnidas.

—No,—varen dirli per tréurel del seu error:—aquestas candelas son los ciris del monument.

—¿Quin objecte tenen?

—Patentisar una vegada més la religiositat y 'l fervor del nostre poble.

—Y—va anyadir una dona qu' escoltava 'l diálech—arreplegar un cul de ciri, porque 'ns salvi dels llamps.

—¡Ah!—va fer l' extranjer ab la mateixa mueca que si de repent li hagués vingut mal de caixa:—¿evitan los llamps aquestos culs de ciri?

—¡Més que un para-rayos!—

* *

Demá es lo día darrer de la senmana santa, y de passada 'l més perillós.

A l' hora de l' *aleluya* las campanas se tiran al vol, los cantis vells de llauna entran en funcions, los morters de metall ressonan ab tochs alegres... y 'ls petardos estallan per tot arreu.

Pero encara aixó es lo de menos.

Lo pitjor es que no faltan entussiastas que celebran la resurrecció á tiros, y pujan al terrat á probar pistolas, carrabinas y revólvers.

Si vostés son personas prudentes, demá no vajin al terrat, mientras duri l' aleluya.

No fos cas que, per final de senmana santa, alguna bala perduda 'ls fès la *santíssima*.

MATÍAS BONAFÉ.

ÍNTIMA.

En un recó hi ha un vellet mort de fam y fret, Pepeta, que per amor á sòn Déu demana ab las mans extesas una caritat... un res, lo que molts ricatxos llensan.

Jo també, com ell, demano, y pensa bè que si 'm negas lo que vull ¡me moriré...! ¡me matará la tristesa...!

No hi fa res que no m' estimis, sols demano, minyoneta, que dintre lo teu cor gran, amorós, sensible y tendre, lo més petit reconet m' hi deixis, y en tal cambreta ja res á mi 'm faltará, no tindrè ni goig ni pena, conservantme fins la mort lo batre de sas aletas.

¡Ja veus si 'm contento ab poch, ab lo que molts, molts desprecian!

J. ABRIL VIRGILI.

LAS SABERUDAS.

Es una plaga nova. Després del pugó, de la filoxera y del *mildew*, feya falta la femella-sabia. Y al últim ha sortit, ab la profusió dels bolets, propagantse com la verola, terrible com la rabia, pahorosa com lo cólera y ab conseqüències pitjors que la tisis. Si 'l virgula pela 'ls bu-

SENMANA DE FEYNA.

—¿Cóm está, pare Baldiri?
—¡Ay, Mónica!... Malament, ¿que no veu que aquestos días no descansèm ni un moment?

dells, si 'l bacil-lo Koch mina la freixura, la dona sabia mata la familia, fá tornar tarumba al marit, esgarrifa als bons escriptors y altera la pau y la tranquilitat de casa.

—¿Ja has tirat la col á l' olla? preguntava l' altre dia la dona d' un amich mèu á la criada.

—No, senyora, va contestarli: esperis qu' acaba d' escriure un article sobre la emancipació de las raspas.

Aixís nó es d' extranyar que vagi tot endoyna á las casas hont hi viuhèn femellas sabias.

L' Alfredo entra en calsatets y ab lo pantalón á la má al quarto de sa muller, que 's calsa 'ls guants davant del mirall.

—Tè, vés, cúsam aqueix botó de la trinxa, diu ab lo tó més amable del mon.

—Cúsatel tú, que me 'n vaig á la redacció, li contesta ab arrogancia la seva mitja taronja.

Perque la dona comensa ja á lluytar en la palestra periodística. Unas escriuhèn *El mundo de las señoras*, altrás *La mamá política*, las de més enllá *La era del sexo débil*; y embrutan paper, malgastan tinta, espatllan plomas, quan totas juntas deurian sols fixarse en *El eco de la maternidad*, que edita mensualment la Naturalesa, ab vinyetas il·luminadas y grabats directes.

Aném á dir que per ara 's contentan fent estragos en lo camp de la literatura. ¡Ay de nosaltres lo dia en que descarrilin!

Llavoras veurém á don Tomás, ab un biberón á cada butxaca, passejant las criaturas á la Plassa Real; á la senyora Pona, dirigint las obras de la casa; al noy gran, brodant las xinellas de l' avia; y á la senyoreta Elissa, fumant ab pipa y preparant las escopetas per anar de cassa.

De burro de carga ha passat la dona á ser moble de luxo; d' aixó á pou de ciencia. ¡Sempre apartantse del verdader camí!

Aquí vá la Paula, treballant pera mantenir al marit, un jugador que l' atacona deu vegadas al dia; la Elvira, gastant en bagatelas, cintas, plomas, llassos y lleminaduras, lo jornal del seu home; la Escolástica, llicenciantse en tres facultats y últimament buscant la solució de la quadratura del cercle.

¿Qui tè esma pera enamorar-se d' una dona sabia? Perque si ab la natural astucia pintan la cigonya al més trempat, no diré de qué son capassas las il·lustradas.

Estava leri-leri per casarme ab la Dolores; pero tantas preguntas científicas me feya, que vaig plegar lo ram y cap á casa falta gent. ¡A mi que m' han aburrit sempre 'ls exámens, estar barrinant á tot' hora pera satisfacer la curiositat de la mèva esposa! ¡Cá! Si á la gramática parda de lletra menuda hi afegiu la ciencia dels cubriments de cor, confessareu que á tota dona li sobran los demás estudis. Vull una dona y no una biblioteca. Casarse ab una saberuda ó ficarse al llit una rimera de llibres, tot es hu.

La dona pot y deu pulirse y perfeccionarse; pero sa primera missió es la d' esser mare. Val més un cor gran qu' un cap gros; val més una del terrós robusta, qu' un llargandaix anémich de ciutat; val més una sense postissos, qu' uns postissos plens de pessetas tapant una calavera ambulant.

Creure que la dona y l' home tenen al mon la mateixa obligació, es un disbarat garrafal. ¿Y si 'ls debers son diferents, deuhèn ser iguals los drets? La dona al club y l' home al tocador, es l' últim redolí de l' auca dels vice-versas.

XAVIER ALEMANY.

LLIBRES.

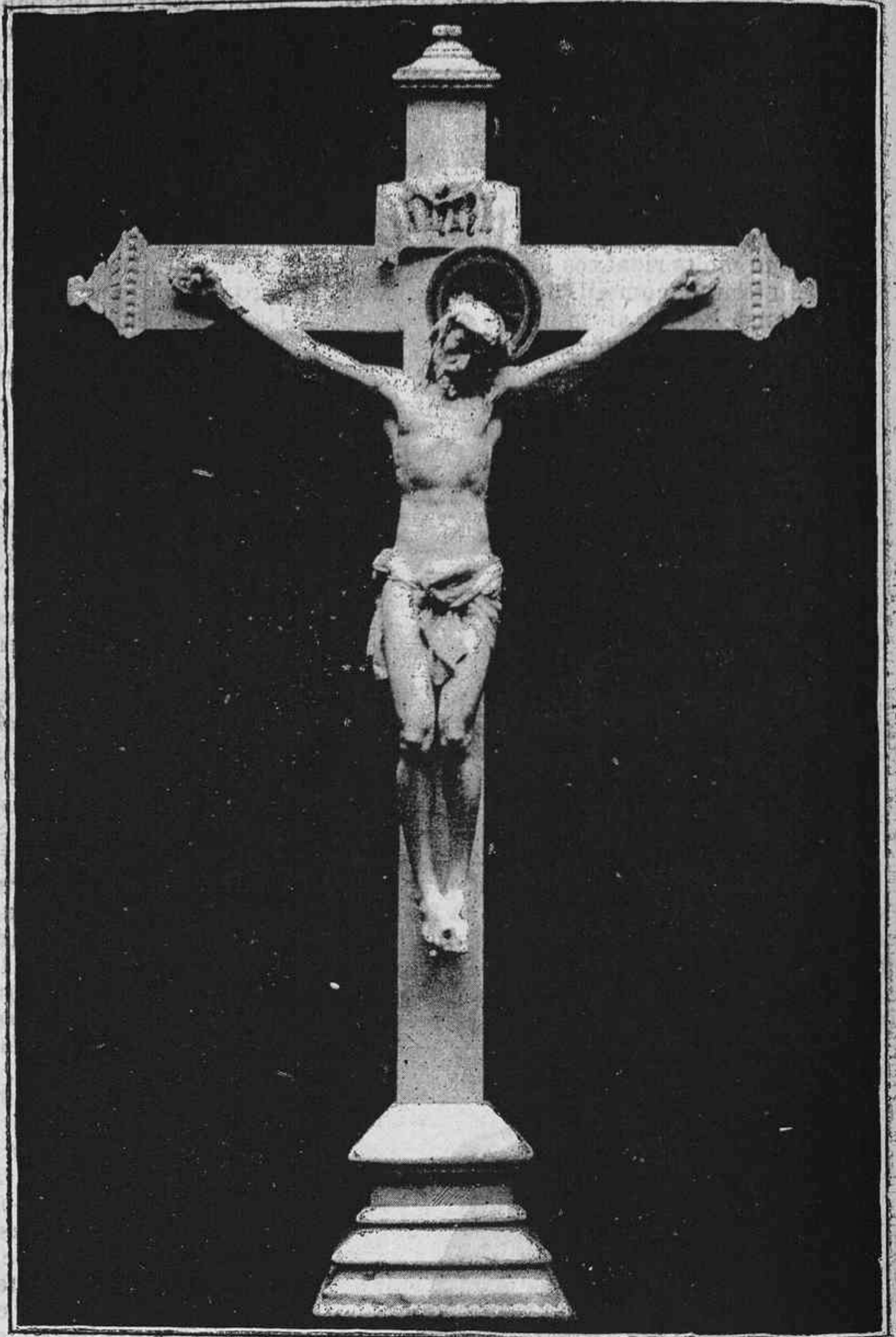
LA FEBRE D' OR; *novela de costúms del nostre temps*, per NARCÍS OLLER.

— *Volúm segón.*—Encare que no es tan fácil com sembla formular judici de una novela en curs de publicació, per la impossibilitat de formarne un concepte de conjunt, l'obra qu' està publicant lo Sr. Oller, reuneix condicions tan especials, que l'interés que desperta en són primer volúm, no fa més que creixer y accentuarse en lo segón, que acaba de posarse á la venta.

Ja coneixen los lectors de LA ESQUELLA quins son los propòsits del eminent novelista catalá: pintar una de las épocas més interessants per que ha atravesat la moderna Barcelona: aquella temporada de febre bursátil que á principis de la pasada década á tanta gent tenia boja, ab sas especulacions, ab sas fortunes improvisadas, ab sos desbordaments d' esplendor y luxo.

Lo segón volúm de *Febre d' or* arriba al apogeo de aquell deliri. Los personatjes, pintats de má mestra, que 'ns ha fet coneixer lo novelista en lo volúm primer, van accentuantse. No perden ni un sol instant los rasgos distintius que constitueixen són caràcter. Se mouhen ab desembrás dintre del ambient que 'ls rodeja. Lo novelista camina ab pas segur. Si s'áb—com no ho duptém—dur la novela á bon terme: si la segona part, que ha de comensar ab lo volúm tercer, correspón en mérit, en amplitut, en verisme y en bona forma literaria, á la part primera compresa en los dos volúms publicats, ningú negará que la *Febre d' or* es l'obra mestra y de més empenyo que haurá escrit fins ara l' autor de *La Papellona* y de *Vilantu*.

Son de notar en lo segón volúm páginas hermosissimas. Hi ha l' evolució de un caràcter, lo de la nena Foix, la qual se créu tant més infelís com més aumentan los guanyes de són pare, que dona á la novela condicions psicológicas molt notables. La figura del oncle Francesch, aquell pintor burlata, pero dotat de un cor molt gran y de uns sentiments delicadíssims, va invadint los primers termes del quadro. Com á novas figuras son dignas de menció, las germanas Llopis, á las

Cristo crucificat.

quals á molts los semblará haverlas conegudas, y 'l pobre historiador Monfar, víctima de sas aficions al estudi, 'l qual apareix com una desventura vivent, formant lo contrast dolorosíssim de un náufrech que s' ofega entre la espuma d'aurada del agiota: je bursátil.

Los quadros de la vida barcelonesa se succeixen en aquest segón volúm de la novela. Prescindint dels petits, com la visita que fan la mare y filla Foix á ca 'n Parés y altres no menos notables, acreditan al novelista de observador de primera forsa, que no desdeix un punt davant de la magnitud de las composicions més complicadas pèl número de las figuras que hi intervien y per són extraordinari moviment, quadros tant vigorosos, tant vius, tant iluminats com lo de l' inauguració de la torre de recreo del bol-

ESCUPTOR ROSSENDO NOBAS.

La Verge y Cristo, al peu de la creu.

sista Giró y '1 de las primeras carreras de caballs que 's donaren á Barcelona en l' Hipodrómm de ca 'n Túnis.

Una emoció penetrant s'apodera del lector cap als últims del llibre. La desgracia de l' avia Tió, que mor' víctima de una cayguda que ha tingut á la escala de casa seva, mentres són gendre Foix se troba á Vilaniu, disfrutant plé de goig un de sos majors triunfos; la vanitat que l' enriquit bolsista desplega en l' enterro de la difunta; la desesperació y l' aspresa del oncle Francesch; aquella brega de parents, que tantas cosas fa pressentir, casi en presencia de un cadáver, posan digne acabament al volúm segón y á la primera part de la novela, fent desitjar ab ánsia la lectura del volúm tercer.

Després de aquesta petita ressenya, sòls nos

Srs. Mirabent y Mestres, estrenada en lo teatro del *Niu guerrer*.

Lluna de mel, comedia en un acte y en vers, dels mateixos autors, estrenada ab éxit en lo *Teatro catalá* (Novedats) á últims de janer del corrent any.

Lo número de l' *Avens* (no li sabém dir l' *Avenç*) corresponent al més de febrer, conté un interessant sumari, en lo qual hi figuran articles de don J. Narcís Roca, D. Joseph Masriera, D. Joan Fastenrath, D. A. Cortada y D. Ramón D. Perés, crítica teatral y notas bibliogríficas. L' article del Sr. Masriera, relatiu al malaguanyat escultor Sr. Nobas, está ilustrat ab grabats, reproduhint algunas de las més notables produccions del plorat artista.

RATA SABIA.

cal enviar al autor de *Febre d' or*, tant considerat aquí y fora de aquí, la nostra més cordial enhorabona. Llibres aixís necessita la renaixent literatura catalana si ha de ferse digne de l' atenció que ja comensan á dispensarli fins los extranys, gracias en gran part al talent serio y sólit que revelan totas las produccions de D. Narcís Oller.

GUÍA COMERCIAL DE BARCELONA Y SU PROVINCIA.—La casa *Bailly-Bailliere* acaba de publicar la quinta edició molt ben corretjida y notablement aumentada de aquesta obra, tan necessaria als qu' exerceixen lo comers y la industria y necesitan datos exactes pera la propaganda de són negoci. Són préu económic la posa al alcáns de totas las fortunas.

PRODUCCIONS DRAMÁTICAS que havém rebut:

La rondalla del Infern, drama en vers de don *Frederich Soler*, que continúa representant-se ab éxit extraordinari en lo teatro Romea.

Errar de un punt, joguina cómica-lirica dels

¿QUÉ SERÁ?

En Lleó Malhumorat
es un jove setmesó
bastant lleig, tonto, tronat,
un xich guenyo y molt grassó.

Explica que may cap dona
li farà donar un pas,
que no n'hi ha una de bona
y que d'ellas no 'n fa cas.

També diu qu' es un baboya
y un solemnisim talós,
l' home que per una noya
passa las horas fent l' ós.

Qu' ell no es sensible á l' amor;
que cap de las fillas d' Eva
logrará ablandir són cor
ni l' indiferencia sèva.

Que son totas capritxosas,
unas capsas sense seny,
tafaneras, melindrosas,
que sols inspiran desdeny.

Jo volia contestar...
mes dich, mirant bè 'l Lleó:
Lo que aixís lo fa parlar,
¿es despit ó convicció?

PILARICA.

De la present senmana sí que 'n podém dir la
senmana més magre de l' any.

La lley—fins la lley se fixa en las nostras di-
versions—tè prohibit terminantment qu' en de-
terminats días de la senmana santa, se dongan
funcions en los teatros.

Aixís es que 'ls días que precedeixen á la
huelga forcosa, los empresaris que fuman pro-
curan apurar la *colilla* y 'ls que 's troban sense
fumar, comensan á triar lo *veguero* que han d'
encendre aixís que arribi Pasqua.

Aquí tenen lo

PRINCIPAL.

Ja 'l tè triat. Tabaco francès.

La combinació que no va poderse fer al Li-
ceo, ó siga aquell projecte del aplaudit baritono
Sr. Roudil, de fernos coneixer algunas obras del
modern repertori lirich francès, s' efectuará en
lo *Principal*.

No hi ha que dir si 'ls filarmónichs barcelo-
nins, que tanta afició tenen á las novedats, espe-
ran ab interés aquesta probatura.

Y vels'hi aquí com una vegada més, algunas
óperas novas farán la sèva entrada á Barcelona
per l' escenari del antich teatro.

Lo Sr. Roudil, y en representació sèva 'l se-
nyor Brugada, tenen ofert inaugurar las fun-
cions á últims de la senmana próxima.

—*Qu'on vienne d'ici*, que traduhit al flamench
vol dir:—*Venga de ahí*.

LICEO.

En lo gran teatro, tabaco italiá.

Las massas constituhidas en empresa y contant
com contan ab lo concurs del eminent Masche-
roni, han enviat los sèus representants á Italia

encomanantlos que tornin ab un cargament d'
artistas.

Y ab alguna cosa més. Ab l' autorisació corres-
ponent pera reproduhir l' *Otello* de Verdi y per
estrenar la *Cavalleria rusticana*, un verdader
bijou, segóns diuhen los que l' han sentida, qu'
está donant lo tom per Europa, valent á son jove
autor, lo mestre Mascagni, fins ahir desconegut,
diners y aplausos.

També en lo gran teatro será necessari que 's
desplegui molta activitat pera comensar las fun-
cions en la senmana de Pasqua.

Pero hi ha gran entussiasme entre las massas...
y vaja, en art y en tot, nosaltres som demó-
cratas.

CIRCO.

Aquest sí que ha tirat la colilla y l' ha apaga-
da ab la sola de la bota.

Está vist que las voladas de aquest pobre au-
cell han de ser sempre curtas.

La Martinez traslada la sèva botiga de *Cara-
melos y Chateau Margaux* al teatro Gayarre.

ROMEA.

També aquí 's prepara una novedat.

L' estreno de un drama que portará involucrat
l' estreno de un autor.

Lo drama 's titula: *La madrastra*; l' autor es
lo conegut periodista Sr. Miró y Folguera, que
fins ara s' ha distingit per són bon flayre critich.
Celebrarém, per consegüent, que la sèva obra li
agradi, lo qual será senyal casi segura de que
va bè.

TÍVOLI.

Continúan los aplausos tributats á la simpática
Segovia.

De més á més s' ha posat en escena *Carmela*,
distingintse en la sèva execució la Srta. Lloréns
y 'ls Srs Bosch y Ripoll, l' orquesta y 'ls coros.

No obstant, crech que si fòs viu lo desventurat
autor de la *Carmen*, tindria un verdader disgust:
pero sense rahó, ja que únicament las obras bo-
nas y populars, alcansan los honors de la parodia.

Entre produccioneta y produccioneta castella-
na, se 'n hi deixa anar alguna de catalana, com
per exemple *Dorm*; y *Un músich de regiment*.

La direcció del *Tivoli* obra molt bè, no olvi-
dant que aquest popular teatro ha sigut lo bres-
sol de la sarsuela catalana.

NOVEDATS.

Estreno en porta: *D. Gonzalo*, comedia cata-
lana en prosa, de D. Albert Llanas.

¡Catalunya y avant!

CATALUNYA.

En Ruiz, la Montes y la Fernani continúan re-
cullint aplausos ab las obras més celebradas del
repertori.

S' ha representat *El año pasado por agua* y s'
ha estrenat *La palomita* ab éxit regular.

Estrenos que s' anuncian: *Caretas y capucho-
nes* y *Petit Madrid*.

GAYARRE.

Los operistas han plegat lo ram.

¡Pas als flamenchs!

CALVO-VICO.

A benefici del Sr. Millá se representaren varias
pessas catalanas, estrenantse la del Sr. Ayné y
Rabell qu' estava anunciada y que porta 'l titol
de *Un home de palla*. Lo públich la rebé ab
agrado y son autor sigué cridat á las taulas junt
ab los artistas que la desempenyaren.

Y per avuy, res més. Després de Pasqua veurém.

N. N. N.

¡TOT PER UN PREMI!

POESÍA PREMIADA AB MEDALLA DE... LLAUNA EN LO CERTAMEN DE LA SÒCIETAT «PÁ Y TRAGO.»

Per alcansar algún premi
dels oferts per los del gremi
à que soch aficionat,
m' hi tornat fet un *bohemi*
de lo més atroinat.

Hi estat més de tres semanas
no dormint gayres instants
per més que 'n tenia ganas,
esperant las nou germanas
que 'm busquessin consonants.

Hi gastat disset quartillas
de paper, (¡malaguanyat!)

mitja capsa de plumillas;
dugas idem de cerillas,
y d' espelmas un grapat.

Com que may puch inspirarme
si no fumo cigarrets,
l' altre dia vaig gastarme
vuit ralets que van deixarme
per comprarne vuit paquets.

Mes si tant sols fos aixó
no tindria pas rahó
d' estar trist y macilent;
lo per mi bastant dolent,
sigué aixó, qu' es lo pitjó:

Una nit, molt aburrit,
mort de son y de neguit,
ab lo cap plé de manias
y pensant ab poesias,
vaig quedar tan adormit,
que ni menos vaig senti'
(puig dormia com un roch)
com cremava poch á poch,
un paper; després un foch,
y després lo méu tupí.

Me desperto d' un plegat
tremolant y de por groch,
ab lo cap socarrimat
y cridant molt espantat:

—¡Assistencia! ¡Que hi ha foch!
Lo sereno, toca 'l pito;
lo vehinat tot s' alborota.
Un vehi del pis de sota,
qu' es un vell que 's diu Pepito,
fa més salts que una granota.

La minyona del quart pis,
la Roseta, la Pasquala
y la dona del Arcis,
sens donarme cap avis
surten fora de l' escala
casi-bè mitj despulladas
y fugint molt espantadas
l' una topa, y s' entrabanca;
l' altre reb un cop á l' anca,
altres cauhen desmayadas,
y quan venen los bombers
troban lo foch apagat,
puig s' havian sols cremat
uns pantalóns, dos sombreros
y un gech bastant estripat.

¡Ja ho veuhen quánt he patit!
m' hi gastat un capital;

hi quedat sense cap ral
y per escena final
ab lo cabell tot rostit.

Tal es lo que m' ha passat
y altras cosas que jo 'm deixo
per no ferme més pesat.

Diguin, senyors del Jurat:
¿me 'l mereixo, ó no 'l mereixo?

LLUIS SALVADOR.

Diumenje va sortir de la iglesia de Sant Jaume
l' anunciada professó de Jesús Nassareno.

Una antigualla en plena época moderna.

Ab la circunstancia desconsoladora pèls que
s' afanyan en restaurar semblants espectacles

OBRAS DEL MALAGUANYAT ESCULTOR ROSSENDO NOBAS.

LA CARITAT.

(En l' altar major de la Casa de Caritat, de Barcelona.)

públichs, que tot lo que prospera l' època moderna, l' antigualla reula y degenera.

Digaho sino l' efecte estrany que produhia l' espectacle rebent de plé à plé los resplandors de la llum elèctrica. No poden figurarse un contrast més lamentable.

Una de dos: ó sobra la llum elèctrica ó sobran las cucurullas.

* * *

Jo no consideraré la professó baix lo punt de vista religiós, per més que no sè compendre ni m' explico lo que la religió va guanyant ab aquesta classe d' espectacles.

La majoria dels que acuden à veure passar professóns, solen anarhi més aviat ab l' afany de divertir-se que ab lo desitj d' edificar-se.

Y 'ls que s' encarregan de organisarlas no omiteixen esforços pera complaure als amichs de la gresca.

Aquesta es la veritat, y no hi ha més cera que la que crema.

* * *

¡Aquells armats!... ¡Oh, lo qu' es aquells armats no 'ls olvidarán may més la majoria de las personas que 'ls van veure!

¡Quina cosa més impropia, més atrotinada, més ridícula, més de poblet de la montanya! Los teatros de quart y de quint ordre quan vesteixen als sèus comparsas ho fan millor.

Es necessari que 'ls encarregats dels espectacles religiosos sápigán que 'l gust artístich del públich va progressant de dia en dia, y que avuy ja no son possibles certs anacronismes qu' eran moneda corrent vinticinch anys enrera.

No podent fer una professó qu' en esplendor y bon gust pugua competir ab qualsevol de las cabalgatas que per Carnestoltas solen recorre 'ls carrers de Barcelona, francament, més val que no intentin realisarla.

D' altra manera las professóns en lloch de excitar la pietat y la devoció, lo únich que promouhen es la gresca y las grans riatlladas del sigle.

Cosa que per cert no succeheix de bon tros en los teatros ahont se posan en escena aquells dramas bíblichs que ab tanta furia anatematizan las autoritats eclesiásticas y 'ls periódichs de la crosta de baix.

* * *

Escoltin: ¿no podria succehir que l' animadversió contra 'ls dramas bíblichs tingués per causa una miserable rivalitat de botiga?

¿No podria ser que algú estigués furiós al veure que l' escenografia teatral ha deixat endarrera, pero molt endarrera, à l' escenografia mística?

Vels'hi aquí una idea que 'ls semblará un xich atrevida; pero tingán la seguretad de que no m' hauria passat pèl magí, de no haver vist l' últim diumenje la trista y deplorable professó que sorti de la iglesia de Sant Jaume, recorrent los carrers més céntrichs de l' antigua Barcelona.

Y ara uneixin aquesta presunció mèva à las ideas diverses, totas d' ordre profá, que sol inspirar al públich la vista de las professóns.

Son molts los qu' estranyan qu' en son viatge à Madrid l' arcalde de Barcelona vaja sempre de brasset del senador fusionista senyor marquès d' Alella.

Perque, vamos à veure, existint com existien senadors y diputats de la mateixa corda que

¡Sr. Coll y Pujol ¿cóm es que no 's prestan à servirli de acompañament?

¿Es que 'l Sr. Coll s' está tornant fusionista?

¿Es que 'l marquès de Alella s' está tornant conservador?

¡Bah! ¡Cosas de aquesta gent!

¡Qui ho entén, qui no ho entén!

Mentres s' está instruhint la causa pèls tribunals de justicia, 'm considero deslligat de fer brometa ab lo fet de haver sigut descubert un home al baixar del tren de Sabadell, que portava no sè quins objectes de ferro, en forma de pera, que à algú se li ha antoixat que carregantlos ab dinamita, poden convertir-se en petardos.

Y cuydado que la circumstancia de que tingán la forma de pera 's presta molt al epigrama.

Pero, ja ho he dit, mentres la causa s' instruheix, renuncio de bon grat à fer brometa.

* * *

Desgraciadament, no tothom opina com jo.

Aquí tenen l' arcalde accidental Sr. Milá y Pi, que sembla que se li fassa tart per distingirse, ara que l' ausencia del Sr. Coll y Pujol ha deixat la vara en las sèvas mans.

Lo Sr. Milá y Pi, sense esperar novas averiguacions, ha decidit recompensar al guardia municipal, autor del descubrimient del home dels petardos. Y ho ha fet, com qui diu, à crema-dent, ab molta pompa, ab molta solemnitat y fins ab eloqüencia, ja que à més del premi, consistent en un ascens, va haverhi discurs.

Un discurs recomanant al *cuerpo* de municipals lo major zel en lo cumpliment de sos debers.

* * *

—Vaya si tendremos *sel*—me deya un Gutierrez molt trempat.—Yo, desde hoy me proponso *rechistrar* à todo Dios. Está vist que molts cops buscando petardos en forma de pera, uno se encuentra à lo millor con una buena poma.

Anunciarem oportunament que aniriam donant las obras més notables del malaguanyat escultor catalá Sr. Nobas, totas las quals revelan son talent y lo molt que ha perdut Catalunya al perdre à tan notable artista: y ho havém fet tal com ho diguerem.

Las reproduccions que publiquem avuy y qu' hem procurat corresponguessen à la índole de la present senmana, clouhen la serie.

Creyém que nostres lectors s' haurán associat ab gust à aquesta mostra de consideració que LA ESQUELLA DE LA TORRATXA ha cregut de son deber tributar al infortunat Rossendo Nobas.

* * *

Modas femeninas.

Fins ara ha preponderat lo gust Henrich IV, ab las grans hombreras y ab aquells colls extesos, en forma de platas.

Actualment s' anuncia que estarán en us las telas y las formas bissantinas.

Una reculada de vuit à nou centurias.

Diguém ab un divertit periódich de Paris:

—Aném retrocedint, no hi fa res: nosaltres no dirém prou fins que las senyeras, pagant tribut à la historia retrospectiva, 's decideixin à adoptar l' espléndit vestit de nostra primera mare Eva.

Un nou establiment de gran luxu, acaba de obrirse à Barcelona.

En la Rambla de Canaletas, cantonada al ca-

FESTIVITATS CRISTIANAS.

Tréguinne aixó, y de la Pasqua
casi bé no 'n queda re...
¿Qué seria equesta festa
sense la mona y 'l bé?

passan lo bastó per sota dels vestits de las senyoras, que, cregan qu' es un gust sentir las xisclar.

Que ho vajan fent aixís y ells podran ben dir:

—¿No som burots de Gracia? Donchs ningú més obligat que nosaltres á demostrar que som graciosos.

Lo governador de la provincia ha convocat als empresaris de teatros.

¿Qué vol lo Sr. González Sollesio?

Una cosa molt senzilla: que 'ls espectacles s' acabin avants de dos quarts de una de la nit. Lo teatro que á tal hora no haja tirat teló y no haja apagat los llums, será multat. Aixó per una vegada. En cas de reincidencia, se li farán tancar las portas.

¿Volen que 'ls diga una cos.? Las ordres gubernativas, de tan sérias y severas que són, me sembla que no surtirán efecte. O sino al temps.

Jo ho faria de un'altra manera.

No m' hi fixaria en l' hora que s' acaba una funció. En lo que 'm fixaria seria en la duració de un intermedi.

¿Quán dura un cigarret de paper fumat ab calma? ¿Déu minuts? Donchs los intermedis serian de déu minuts. Per cada minut qu' excedis dels déu, cinch drets de multa.

Ja veurian llavoras las empresas com s' espavilarien; y 'ls maquinistas y la guarda-robia ab quin brillo guarnirian l' escena, y 'ls artistas quina manya en despullarse y tornarse á vestir depressa.

Un rellotje á la vista del públich, ab unas minuterias ben finas, marcaria, sense donar lloch á duptes, las transgressions del reglament en aquest punt.

Y 'ls artistas espanyols apendrian una cosa, que la saben fer los francesos y 'ls italiáns: anar depressa.

Ab lo qual no farian badallar al públich, á lo menos quan no son á 'a escena.

La Soledad, aquella hermosa gitaneta espanyola, que tanta forrolla va fer á Paris durant l' época de la Exposició, ha sigut expulsada de Fransa.

Lo govern ha fet bè.

Desde que la tal Soledad rumbejava per Paris, los pobres francesos no feyan res de bó.

L' altre dia varem tenir lo goig de donar una estreta abrassada á nostre estimat amich, don Lluís Labarta, colaborador artistich de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, completament restablert

rrer de Santa Ana, podran veure 'l colmado *La tropical*, decorat ab molta riquesa per lo aventatjat artista D. Ramón Padró.

L' aspecte de la botiga crida de lluny y de la vora agrada ab sos multiplicats detalls.

Tè la condició de dir:—Vina: acóstat.

Y quan un hi es, sab exclamar:—Eh, ¿qué soch bonica?

Per una causa involuntaria no 'm va ser possible assistir á la inauguració á que galantment havia sigut invitada LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, per l' amo del nou establiment Sr. Mestres.

No obstant, me consta que va tractar molt bè als seus convidats y li quedo agrahit, com si hagués participat personalment del obsequi.

Continúan los guardias de consúms de Gracia fent de las sévas ab la gent que va dintre dels tranvias.

Aixís veuran que ab la excusa d' examinar si hi ha contrabando sota dels banchs del cotxes,

de la enfermetat que 'l tingué á dos travessos de dit de la mort.

Es una ditxa per ell y per nosaltres que haja lograt escaparse de tan gran perill.

Un metje francès ha fet curiosos estudis logrant descobrir que 'l caball es un animal molt propens á contreure malalties de la vista.

Tant l' excés de sol, com la campinya nevada poden contribuir á que 'l noble animal se senti afectat de oftalmias agudas.

A tal efecte, proposa que no 's vacili un moment: que 'ls que tinguin caballs y 'ls estimin procurin posarlos ulleras apropiadas á la seva afecció.

Si la moda segueix endavant, no desconfio 'l millor dia de veure 'l caball anglés de qualsevol xitxaretlo de l' ayga lifa imitant al seu amo.

Vull dir qu' en lloch d' ulleras y sols per fer lo fatxendero, portará *monocle*.

Histórich.

En un colegi de segona ensenyansa lo cate-drátich de Historia natural explicava un d' aquests dias los caràcters de uns aucells de una familia determicada.

—Forman parte de esta familia —deya— los flamencos. ¿Alguno de Vds. ha visto algún flamenco?

—Un servidor—respón un alumno.

—¿Y dónde lo ha visto V.?

L' alumno ab molta candidés:—En el *Eldorado*.

Un tunela penetra en una botiga, aprofitant un descuyt del amo; pero aquest l' atrapa en lo precis moment en que tenia las mans ficadas al calaix del taulell.

—¡Pillo!... ¡Lladre!...—crida—¿es á dir que volias aprofitarte de lo qu' es méu?

—Alto—respón lo lladre:—jo profeso aquellas ideas ¿sab? La propietat es un robo.

—¡Cóm s' entén!—exclama 'l botiguer.—¿Qui s' atrevirá á sostenir que de lo que jo he robat ab las mévas propias mans, no 'n soch propietari?

Diálech.

—¿Pero vosté no 's casa, Sr. Pere?

—No, senyor.

—¿Per qué?

—Perque estich segur que me 'n arrepen-tiria.

—¿Per qué?

—Perque conech que seria gelós.

—¿Pero, per qué?

—Perque sempre estaria pensant que la mèva dona me la pega.

—Ay, ay, ¿per qué?

—Perque m' ho bèn mereixeria.

—¿Y per qué s' ho mereixeria?

—Per haverme casat.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Au-re-ne-ta*.
2. ID. 2.ª—*Ca-si-a-no*.
3. ENDEVINALLA.—*La guitarra*.
4. SINONIMIA.—*Nata*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*La campanilla de los apuros*.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Verónica*.
7. GEROGLÍFICH.—*Entre sabis s' hi aprèn*.

XARADAS.

I.

ELL Y ELLA música de EL ARCA DE NOÉ.

(Dico.)

ELL. Las senyoras—d' avuy día per fé *hu-dos* als homes—pèls carrés, totas s' exhibeixen—y tan presumeixen que tot s' ho exageran—com si res. La vritat es—qu' es un fástich ab aquestas modas—que hi ha al mon.

CAMÍ DE LA IGLESIA.

(UN ESQUERRÁ PRÁCTICH).

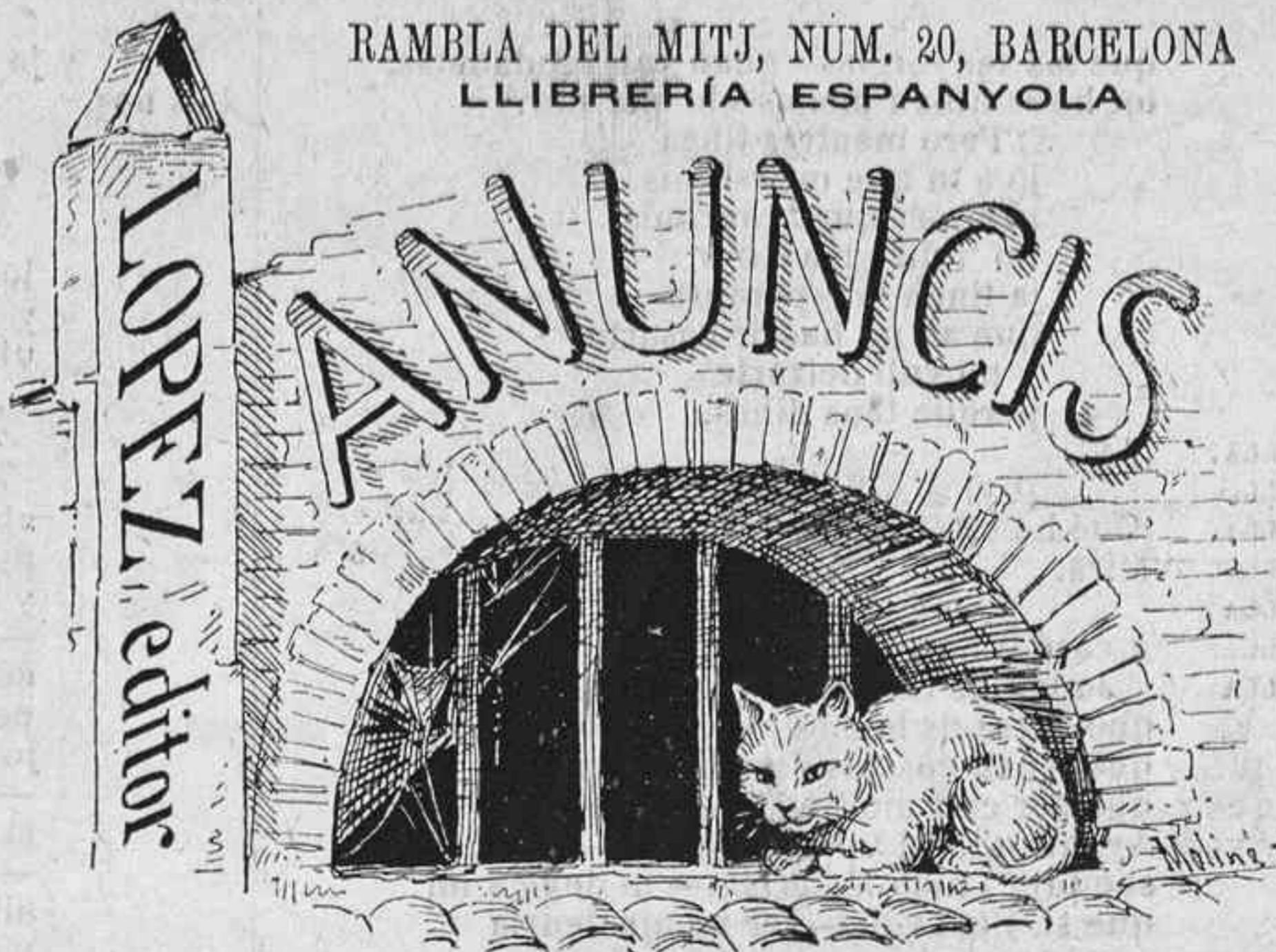
—Aquest es lo sacerdot ab qui jo 'm vull confessar... Au, donchs: adelantém feyna, comensémnos á senyar.

ANUARIO

del Comercio, industria, magistratura, administración ó directorio de las 400,000 señas de España, Ultramar, Estados Hispano-americanos y Portugal.

EDICIÓN DE 1891

Forma un voluminosísimo tomo casi foleo, de más de 3500 páginas, encuadernado en tela. Precio 20 pesetas.

<i>Emilio Zola.</i>	EL DINERO. Dos tomos 8.º	Ptas. 6
<i>J. M. de Pereda.</i>	NUBES DE ESTIO. Un tomo 8.º	» 4'50
<i>B. Pérez Galdós.</i>	ANGEL GUERRA. Dos tomos 8.º	» 6
<i>Martínez Barrionuevo.</i>	JUANELA. Un tomo 8.º	» 3
<i>C. de Castellana Acquaviva.</i>	EL SECRETO DE MAROUSSIA. Un tomo 8.º	» 2'50
<i>Eugenio Antonio Flores.</i>	TRATA DE BLANCAS. Un tomo 8.º, ilustrado.	» 3
<i>Manuel Angelón.</i>	¡FLOR DE UN DIA! Un tomo 8.º, ilustrado.	» 3
<i>Id. id.</i>	ESPINAS DE UNA FLOR... 2.ª parte de <i>¡Flor de un día!</i> Un tomo 8.º, ilustrado.	» 3
<i>Francisco Gras y Eltas.</i>	ROMANCES DE CORTE Y VILLA. Un tomo 8.º, ilustrado.	» 2'50
<i>J. M.ª Bartrina.</i>	ALGO. Un tomo 8.º, ilustrado.	» 3
<i>Id. id.</i>	OBRAS EN PROSA Y VERSO. Un tomo 8.º	» 5

LO ROMIATGE DE L' ÀNIMA

PER
VÍCTOR BALAGUER — Preu UNA pesseta.

<i>E. Pardo Bazán.</i>	INSOLACIÓN. Edición ilustrada. Un tomo 4.º, Ptas. 4. Encuadernado.	Ptas. 5
<i>Id. id.</i>	MORRIÑA. Edición ilustrada. Un tomo 4.º, Pe- setas 4. Encuadernado.	» 5
<i>J. Octavio Picón.</i>	LA HONRADA. Edición ilustrada. Un tomo 4.º, Ptas. 4. Encuadernado.	» 5
<i>J. Giné y Partagás.</i>	MISTERIOS DE LA LOCURA. Un tomo 4.º, ilust.º	» 5
<i>Armando Palacio Valdés.</i>	LA ESPUMA. Edición ilustrada. Dos tomos 4.º, Ptas. 8. Encuadernados.	» 10
<i>Angel Muro.</i>	CONFERENCIAS CULINARIAS. Van publicados 7 cuader- nos, á una peseta el cuaderno.	
<i>F. Salazar y Quintana.</i>	POESIA DEL PORVENIR. Un tomo 8.º, ilust.º	Ptas. 2'50
<i>Narciso Oller.</i>	LA FEBRE D' OR. Dos tomos 8.º	» 6
<i>Edmundo y Julio Goncourt.</i>	SOR FILOMENA. Edición ilustrada. Un tomo 8.º	» 4

DINTRE POCHS DÍAS SORTIRÁ

UN VIATJE DE NUVIS, per C. Gumá

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

que las senyoretas — quan van mudadetas.
tot ho semblan menos — lo que son.

Pero mentres tinga
jo á tu que m' estimis
per més que t' aprimis
no 't diré may tres;
ja tinch la esperansa
que ab mi has de casarte
y no vull deixarte
perque tens dinés.

ELLA. ¡Ay!

ELL. ¡Uy!

ELLA. ¡Qué bè estém solets aquí!

ELL. Mira.

ELLA. ¿Qué?

ELL. A casa t' ho ensenyaré.

ELLA. Jo també tinch — de contarte
que entre 'ls homes joves — molts n han
que tenen cosetas — molt amagadetas
que per cert molt poca — gracia fan.
Avants que tu 'm coneguessis
sempre 'l mèu hu-prima — 'm deya á mí
que si 'l cel volia — ser monja deuria
pro jo no li deya — may que sí.

Ab aixó no 'm deixis
si 'm vols fer ditxosa,
si puch ser ta esposa
ja no total més;
y las nostras manyas
per tot hem de treure
fins que 'ns poguém veure
dos ó tres bebés

ELL. ¿M' estimas?

ELLA. Com sempre.

ELL. ¿Serás sempre així amable
com ets ara ab tothom?

ELLA. ¿Ho duptas?

ELL. Tonteta,
si tu ets ma colometa

FIGURINS DE LA SENMANA.

Desde aquell any memorable
de la crema dels convents,
sempre 's posan aquest trajo
per 'ná á seguir monuments.

y jo so 'l teu colom.
Los dos. ¡Pom!

J. STAR. NSA.

II.

Tres xicots feyan dos-prima,
los tres tenian hu-terça
y 's menjavan cada dia
una tot ben grassa y fresca.

R. TORRÀ R.

ANAGRAMA.

— Total son cap, nena hermosa,
ab eix mocador de tot
puig que costiparse pot
y aixó en pena 'l cor me posa.
— Total estich d' aná' aixis
sense portar res al cap,
per lo tant, jove, ja ho sab
jo no vull cap compromís.
— ¿Pro quin compromís tindrà
si admet aqueix mocadó?
— Se ha de total: aymo jo
altre jove molt bufó
y no 'l vull fer enfadá'.

E. SUNYÉ Y S. LOPEZ.

TRENCA CLOSCAS.

D. JULIO MERENYER,

VIENA.

Formar ab aquestas lletras lo nom de un novelista
francés y lo de un novelista inglés.

F. F. E

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 —Vocal.
4 1 —Musical.
6 5 6 —Número.
4 5 7 3 —Nom de dona.
6 3 4 4 3 —Eyna de fusté.
7 3 4 4 8 6 —Carrer de Barcelona.
4 5 1 4 1 7 3 — » »
1 2 3 4 5 6 7 8. —Nom d' home.
4 8 6 3 4 5 8 — » de dona.
6 3 4 4 5 3 —Població catalana.
6 8 4 5 3 — » española.
6 8 7 3. —En las cartas
6 1 7. —Número.
6 5. —Musical.
8 —Vocal.

A. C. Y BARREIINA.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que anantli trayent cada vega la
una lletra per darrera digui: 1.ª ratlla: tothom ne té ó
n' ha tingut; 2.ª. element del g'lobo; 3.ª. part del cos; 4.ª:
consonant.

JOAN E-PEL.

GEROGLIFICH.

SI
T T
×
VN DR
E
TTT.
× ×
DR
E

JAPET DE L' ORGA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.

12045628
E. BARREIINA